

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Jany Brothánkové a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Tomáše Langáška v právní věci žalobce: **A. H.**, bytem Palackého náměstí 74, Slavkov u Brna, proti žalovanému: **Krajský soud v Brně**, se sídlem Rooseveltova 16, Brno, o námitce podjatosti vznesené žalobcem proti soudcům Nejvyššího správního soudu,

t a k t o :

Soudci Nejvyššího správního soudu JUDr. Jaroslav Hubáček, JUDr. Eliška Cihlářová a JUDr. Tomáš Foltas **n e j s o u** vyloučení z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 7 As 221/2014.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) se kasační stížností domáhal zrušení usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 16. 9. 2014, č. j. 62 A 57/2014 – 13, kterým byla odmítnuta jeho žaloba pro zmatečnost, již se domáhal zrušení usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 3. 4. 2014, č. j. 62 A 11/2014 - 16.

[2] Kasační stížnost je u Nejvyššího správního soudu vedena pod sp. zn. 7 As 221/2014. Ze spisu Nejvyššího správního soudu vyplývá, že stěžovatel poté, co byl informován o probíhajícím řízení, vznesl námitku podjatosti vůči soudcům JUDr. Jaroslavu Hubáčkovi, JUDr. Elišce Cihlářové a JUDr. Tomáši Foltasovi. Stěžovatel konstatoval, že důvod podjatosti soudců „*je ten, že upřeli stěžovateli úmyslně či neúmyslně právo na spravedlivý proces v řízení před Nejvyšším správním soudem ve sp. zn. 7 As 112/2014. Tímto jednáním byla narušena důvěra stěžovatele v nezávislé, nestranné a zákonné rozhodování soudu.*“

[3] Soudci sedmého senátu Nejvyššího správního soudu JUDr. Jaroslav Hubáček, JUDr. Eliška Cihlářová a JUDr. Tomáš Foltas shodně konstatovali, že se necítí být podjatí a k účastníkovi řízení ani k projednávané věci nemají žádný vztah a pokud s jeho osobou přišli do styku, pak se jednalo pouze o rozhodovací činnost ve vztahu k jeho kasačním stížnostem.

[4] Podle § 8 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), „[s]oudci jsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.“

[5] Podle § 8 odst. 5 s. ř. s. „[ú]častník nebo osoba zúčastněná na řízení může namítnout podjatost soudce, soudní osoby, tlumočníka nebo znalce. Námitku musí uplatnit do jednoho týdne ode dne, kdy se o podjatosti dozvěděl; zjistí-li důvod podjatosti při jednání, musí ji uplatnit při tomto jednání. K později uplatněným námitkám se nepřihlíží. Námitka musí být zdůvodněna a musí být uvedeny konkrétní skutečnosti, z nichž je dovozována. O vyloučení soudce rozhodne usnesením po jeho vyjádření Nejvyšší správní soud, a je-li namítána podjatost soudní osoby, tlumočníka nebo znalce, senát po jejich vyjádření.“

[6] Integrální součástí práva na spravedlivý proces, vymezeného v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a v čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, je garance toho, aby ve věci rozhodoval nezávislý a nestranný soudce. Nestrannost a nezáujatost soudce je jedním z klíčových předpokladů spravedlivého rozhodování a jednou z hlavních premis důvěry občanů a jiných subjektů v právo a právní stát (čl. 1 odst. 1 Ústavy České republiky).

[7] Vyloučení soudce z projednávání a rozhodování věci má být založeno nikoliv na skutečně prokázané podjatosti, ale již tehdy, jestliže lze mít pochybnost o jeho nepodjatosti. Subjektivní hledisko účastníků řízení o podjatosti může být podnětem k jejímu zkoumání; rozhodování o této otázce se však musí dít výlučně na základě hlediska objektivního (shodně též Ústavní soud ve věci sp. zn. I. ÚS 370/04). Ústavní soud ve své judikatuře dále vyslovil, že „[d]ůvodné pochybnosti o soudcově nestrannosti jsou kategorií objektivní povahy a jako takové musí být založeny skutečnostmi objektivitě soudcovského rozhodování protirečivými, a to natolik, že nikoli z pohledu účastníků řízení, ale v objektivním smyslu ústavně chráněnou nestranností soudcovského rozhodování otrúsají“ (srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 9. 3. 2000, sp. zn. III. ÚS 26/2000). Důvodem vyloučení je tedy taková povaha subjektivního vztahu soudce k věci samé, k účastníkům či jejich zástupcům, která je natolik objektivizovatelná, že lze důvodně pochybovat o soudcově nepodjatosti. Poměr k věci může vyplývat především z přímého právního zájmu soudce na projednáváné věci, zejména v případech, kdyby mohl být rozhodnutím soudu přímo dotčen ve svých právech. Poměr soudce k účastníkům nebo k jejich zástupcům (ať již přátelský či nepřátelský) může být založen příbuzenským nebo jemu obdobným vztahem, může jít i o vztah ekonomické závislosti, apod. V daném případě však nebyla objektivně zjištěna žádná z těchto skutečností.

[8] Při úvahách o vyloučení soudce z důvodů uvedených v ustanovení § 8 s. ř. s. je nutno postupovat velmi obezřetně, neboť jde o výjimku z ústavní zásady, podle které nesmí být nikdo odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny). Tak, jak zákon a na něj navazující rozvrh práce určuje osobu zákonného soudce (příslušného soudního oddělení, senátu), je tato příslušnost zásadně dána, a postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný. Vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí přidělené věci lze proto jen výjimečně a ze závažných důvodů, které mu, alespoň potenciálně, brání rozhodnout v souladu se zákonem, nezaujatě a spravedlivě (srov. usnesení zdejšího soudu ze dne 29. 4. 2003, č. j. Nao 19/2003 – 16). Při posouzení otázky podjatosti soudce je třeba akcentovat též tzv. zdání nezávislosti a nestrannosti nejen ve vztahu k účastníkům řízení, nýbrž i ke třetím osobám (srov. nález Ústavního soudu ze dne 15. 11. 2010, sp. zn. I. ÚS 517/10).

[9] Pro posouzení předložené námitky podjatosti je zcela zásadní, že podle § 8 odst. 1 s. ř. s. nejsou důvodem k vyloučení soudce okolnosti, které spočívají v jeho postupu v rámci řízení o projednáváné věci nebo v rámci rozhodování o jiných věcech. V tomto smyslu je podle závěrů odborné literatury a judikatury soudce vyloučen, „jen pokud se přímo podílel na projednávání nebo rozhodování věci v předchozím soudním řízení. Nicméně „předchozím soudním řízením“ není řízení v jiné soudní věci, byť by se i týkala týchž účastníků, ledaže tato řízení spolu značným způsobem souvisí, přičemž by první

pokračování

řízení a z něj vycházející rozhodnutí bylo jedním z podkladů v řízení a pro rozhodnutí v další (pozdější) věci (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2006, č. j. Nao 7/2006 - 121)“ (POTĚŠIL, Lukáš; BRUS, Martin; HLOUCH, Lukáš; et al. Soudní řád správní: Komentář. Praha: Leges, 2014, s. 69). Protože stěžovatel namítá toliko nevyhovění jeho kasační stížnosti ve věci sp. zn. 7 As 112/2014, tedy ve věci, která s tímto řízením nesouvisí, nelze mít pochybnosti o nepodjatosti soudců v daném případě.

[10] Z průběhu soudního řízení je podle Nejvyššího správního soudu zjevné, že stěžovatel zcela záměrně namítá podjatost prakticky všech soudců, kteří rozhodují v jeho záležitostech, aniž by se jeho námitky jakkoliv zakládaly na objektivních skutečnostech. Za situace, kdy již bylo stěžovateli mnohokrát vyloženo, jaké důvody mohou zpochybňovat nepodjatost soudce, se lze domnívat, že jeho úmyslem není ochrana subjektivních práv a lze pochybovat o tom, zda jsou předložené námitky míněny vážně.

[11] Vzhledem k tomu, že se ve výroku uvedení soudci necítí být podjatí, stěžovatel neuvedl žádné relevantní skutečnosti, které by mohly vést k pochybnostem o jejich nepodjatosti, a nenasvědčují tomu ani jiné skutečnosti, rozhodl Nejvyšší správní soud tak, že nejsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 7 As 221/2014.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. ledna 2015

Mgr. Jana Brothánková
předsedkyně senátu